

תפורק ממשלת הליכוד!

השבוע הייתי עד לשיחה שהבירה לי לפתע את פשר עקשנותה של ישראל בי שאלת הנסיגה.

בחור צעיר, שישב בשולחן סמוך לשולחני, בבית קפה קטן, אמר לפתע לאיש שישו: "אל תבלבל את המוח! בטח שהממשלה לא רוצה שלום. היא לא מוכנה להת-זר אף שעל. היא מעדיפה מלחמה על נסיגה מארס-אל-שייך, ולא איכפת לה שניהרג

על שטחים שאותם לא התכוננו בכלל לכי-בוש. אני אומר לך שלא יהיה כאן שלום עד שלא תפורק ממשלת הליכוד!"

איש-שיחו הסתכל בבחור הצעיר בתמהון, ואמר לבסוף: "איפה אתה חי? לא שמעת שממשלת הליכוד הלאומי פורקה כבר לפני שנה?"

"באמת?" אמר הבחור הצעיר. "לא ה-ר גשתי בזה עד עכשיו."

המבקרת הזולה והמזייפת

סרטו של זאק מורי "קתמור" "שלוש פע-מים עכשיו", אשר עסק בעבודותיהם ומק-רות השראתם של שלושה אמנים ישראליים (יגאל תומרקין, יאיר גרבוז ועמי שביט), היה לדעתי אחת היצירות הרציניות, הרגי-שות והתרבותיות ביותר שהוקדמו בטלויזיה, מאז הקמתה.

למחרת השידור, כאשר גשתי במיקרה את מר קתמור, בירכתי אותו על עבודתו המצויינת, והופתעתי מאוד לשמוע מפיו ש-מר תומרקין כועס על שכללו אותו בחבילה אחת עם שני אמנים "בלתי רציניים", אם לבכר לשון מאופקת על לשונו האנאלית של הפסל.

לעומת זאת, לא הופתעתי כאשר מצאתי, כעבור ימים מספר, הר-לטענות של הנריקס פון תומרקין בביקורתה השט-חית של הגברת הדד בור-שם על אותו סרט. כל מבקר ראוי ליגוק את דעותיו ממקורות הנפת-חים לפניו.

לאחר ניפוי הקש וה-מוץ מתוך פטפטנותה ה-גרפומאנית של מבקרת ה-כליב, נותרו בידי טענ-תיה הבאות של הגברת בוש:

(א) אסור לכרוך של-שה אמנים בסרט קצר אחד, אם אין כוונה לעשות אנלוגיה ביניהם, או אם השלושה אינם שייכים לאסכולה אחת.

(ב) כל אחד מהאמנים ראוי לתוכנית מ-שלו.

(ג) זאק מורי קתמור כופה את סיגנונו על כל סרטיו. הטריקים שלו (מעברים מהירים ועריכה ומצלמה מאוד זריזות) אינם יוצרים דינמיקה וקצב של סרט. הם מתאמים לסרטי פירסומה, אך טעות להש-תמש בסיגנון זה לסרט "המתכוון להציג יצירות אמנות בפני קהל-צופים רחב."

(ד) הבמאי העמים סמלים בנאליים וזולים (רחובות סואנים, אורות מבליחים, פני נע-רות, מודעות-פירסומה וצילומים-מלחמה) על יצירות אמנות שהן "אפקטיביות ומשמעו-תיות בזכות עצמן, ואין להן כל צורך ב-קצב ובמשמעות שמעניקים להם אנשי טל-וויזיה בינוניים."

פיטפוטים של בורה ועם-ארצית כזאת עושים, כנראה, רושם על מר שוקן, אחת אינני מבין למה הוא מעמיד לרשותו בי-עיתון מקום, שיכול היה לנצל ביתר יעילות ורווחיות, אילו הקדיש אותו למודעה נוספת של "פנסטיה" (תחת עם פרח, המוכר ל-גשים את "התחתון הרך, חמים, נעים למגע, סופג זיעה שאת לובשת ומשליכה"). רמתו של "הארץ" היתה משתפרת אילו הקדיש מר שוקן חודש ימים לעיון קפדני בקי-ש קושים הפסאודו-אינטלקטואליים שהגברת בוש מפרסמת בעיתונו בשבוע אחד.

נחזור לטענותיה של הגברת: (א) מותר לכרוך שלושה אמנים בסרט אחד, אם אין כוונה לעשות אנלוגיה ביניהם. (ודאי שאין צורך לקבל, לצורך כך, את הסכמתה של הגברת בוש). אני יכול לראות טעם, למשל, בסרט אשר יעסוק בי-יצירותיהם של עגנון, עמוס עוז, וא. ב. יהושע, אף כי הם אינם שייכים לאסכולה אחת. לא כל שכן מותר לכרוך יחד את

תומרקין, גרבוז ושביט, כאשר הבמאי ב-פירוש רואה בהם משהו משותף (ומכאן שם הסרט: "שלוש פעמים עכשיו"). שלושת ה-אמנים האלה עוסקים, כל אחד בדרכו הוא, בתגובות על המתרחש סביבם עכשיו. (ב) אין ספק שכל אחד מהם ראוי לתוכ-נית משלו. אני משוכנע שהגברת בושס היתה מאושרת לו הקדישו למר תומרקין, למשל, תוכנית של ארבע שעות. (ג) כל יוצר כופה את סיגנונו על יצ-ירותיו. אפילו הגברת בושס כופה את מה שנראה לה ודאי כ"סיגנון" משלה על פיט-פוטיה בענייני איטרון-טלוויזיה-ספרות. למר זאק קתמור שפה משלו, ואיש אינו רשאי לתבוע ממנו שידבר בשפה של מר-שהו אחר כלשהו.

המשפט "מעברים מהי-רים ועריכה ומצלמה מאד זריזות" מגלה את עומק בורותה של הדד בושס בענייני קולנוע. כל צופה-קולנוע, גם אם הוא לא קרא חוברת "הסרטה ל-מתחילים", יודע שאין ד-בר כזה כמו "מצלמה זריזה". הזריזות חלויה בעריכה. מעברים מהירים ועריכה זריזה הם הייגו-הך. "הסרטיקים" האלה, כי פי שהאנאלפאלמית הזו מכנה את העריכה המהי-רה, בפירוש יוצרים דינמיקה וקצב של סרט. זהו ממש אל-ף-בית של אמנות ה-קולנוע.

עריכה מהירה אינה מתאימה לסרט-פיר-סומה בלבד. דרך העריכה של סרט-פירסו-מת השפיעה על במאים רבים בני זמננו (כל סרטי דיק לסטר ואפילו "נקודת זב-רינסקי" של אנטוניוניו). הקצביות, "העצבנות" והמעברים המהירים של סרט-פירסומה תר-מו רבות ליצירת שפת קולנוע יותר תמ-ציתית, שפה חסכנית המביאה בחשבון את האינטליגנציה של הצופה והמנסה להדביק את מהירות האסוציאציות שלו. עריכה כזו היא "זרם התודעה" בשפת הקולנוע הבינ-לאומית.

(ד) מי סיפר לגברת בושס שהסרט התכ-וון להציג יצירות אמנות בפני קהל צופים רחב? מי שרוצה לראות יצירות שהן "אפק-טיביות ומשמעותיות בזכות עצמן", ללא "קצב ומשמעות שמעניקים להם אנשי טל-וויזיה בינוניים", יכול לבקר בתערוכותיו של האמן. איש לא יפריע לו להסתכל ארבע שעות בפסלי המשמעותיים של מר תומר-קין, למשל.

סרטו של מר קתמור מציג לפנינו לא רק את יצירותיהם של האמנים ואת דבריהם על דרך עבודתם, אלא — וכאן העיקר — את מקורות ההשראה שלהם ואת האסוציאציות החזותיות שייצירותיהם מעוררות אצל ה-מספר, המנהה והבמאי.

צילומים-מלחמה, רחובות סואנים, אורות מבליחים, מודעות-פירסומה ופני נערות אי-נם סמלים בנאליים וזולים כשלעצמם. אלא אם כן מתכוונת הגברת בושס להגיד ש-מלחמה, מוות, טכנולוגיה מודרנית, אהבה ותרבות-צרכנית הם נושאים בנאליים, שאין טעם לעסוק בהם. מר קתמור לא עירבב את מקורות ההשראה של האמנים, כפי ש-הגברת בושס עשתה זאת בערבותיות השמ-לים ששפכה לרגלינו. האסוציאציות החזו-

ליסיום: סרטו "שלוש פעמים עכשיו" של זאק מורי קתמור היה סרט רגיש, אינט-ליגנטי תרבותי, נאמן מאוד לרוח עבודותיהם של תומרקין, גרבוז ושביט, ומבובזו לחלוטין על אנשים חסרי-אינטליגנציה ובו-רים, מסוגה של הגברת הדד בושס.

ביקורת על מצה

הילדים ולכריכים בלתי-מסודרים. בדקתי את הבעייה, וזה נכון. בכל מצה יש 18 חרי-צים. אילו היו עושים בה 19 חריצים, אפי-שר היה לחלק אותה לשני חלקים שווים. אני מבין שחיי חריצים הם בעלי מש-מעות סימלית מיוחדת ביהדות, אבל למה, אם כך, יש בכל חריץ 34 חריצים? למה לא הוסיפו עוד שני חריצים, כדי שגם ל-למ"דיו החריצים תהיה משמעות סימלית? וחץ מזה, למה לא תיכנו ממצאי המצה חריץ אחד גם לרוחבה, כדי שאפשר יהיה לחלק את המצה לארבעה חלקים שווים? רעיון פשוט כזה היה פוטר אותנו אחת ולתמיד מכל אותם שברים ופירורים מיר-תרים.

הרבנות הראשית: נא לדיעבד!

חשבון עובר ושב

החופש להיות חולה

אני רוצה לעשות דבר מנוח: להרים קול זעקה למען חופש האזרח הקטן. כן, היה פעם דבר כזה. אני רוצה להודות בדבר מנוח: שהודעתי, בתוכנית "בנוראני" השבוע, על חוק ביטוח הבריאות המתוכנן — נוכח האדישות, שבה עברו כל המשתתפים לסדר היום, על מה שבעיני נראה כפג-ע נוראה בחופש הפרט.

אחדים ממתנגדי החוק אמנם הזכירו, אגב אורחא ובחצי פה, שיש משום כפייה בחוק, המכריח אזרח ישראלי להצטרף לקופת-חולים שהאיגוד המקצועי שלו יבחר בה — נגד רצונו של אותו אזרח קטן בודד.

(אגב — ד"ר דורון, המנהל הרפואי של קופ"ח ההסתדרותית, שלחם בחירוק-שיניים להצדקת החוק, עשה מעשה שהוא פשוט שערורייה: לכל אורך הדיון, הוא ניסה להתעלם ממה שנאמר בהצעת-החוק, טען כל מיני טיעונים שנועדו להרגיע את מתנגדיו ואת הצופים — אלא שכל קשר בין דבריו לבין מה שייכפה מחר על האזרח, כבוח החוק המוצע — היה מיקרי בהחלט.

תהליך התחמקות זה הגיע לשיא מזעזע כאשר ניסה דורון לטעון, כי בחוק לא כלול כלל צו-הרחבה, לפיו רשאית הממשלה לכפות על אזרח להצטרף לקופת-חולים מסוימת בניגוד לרצונו, כאשר הוכיח לו ד"ר ישראל סוס, אחד מממתנגדיו, כי הוא דובר הבל, אם להשתמש במילה עדינה, וכי צו-הרחבה כן כלול — לא טרח דורון להשיב, והמנחה, אמנון רובינשטיין, לא טרח לאלץ אותו להשיב).

הפניות נסתמו מייד נוכח הטענה — לה הסיכמו כולם — שבחוק המוצע, על אף כל מיגרעותיו, יש משום שיפור לגבי המצב הקיים, בכך שהוא מרחיב את שירותי הבריאות לגבי חלקים נוספים של האוכלוסייה.

רבותי, תסלחו לי — אבל אתם מאוד לא אוריינאליים. בטענה העצובה הזו של טובת הכלל, משעבדים שליטים שונים, מימין ומשמאל ומהאמצע, למעלה ממחצית האנושות לעבדות, כבר למעלה מיוכל שנים. אני, אישית, מוותר לכם על טובת הכלל הפרטית שלי. אם הברירה היא בין זכות הבחירה הצנועה שלי לאיזה קופת-חולים ללכת — לבין קבלת שירותי בריאות משופרים יותר — אני מצפצף על השירותים.

אני מוכן להיות חולה, אבל חופשי.

עוזי הד

בעניין תאונתו של עזר וייצמן

המשרה תבעה שקעב התאונה, בה נהרג הולך רגל, יישלל ממר עזר וייצמן רישיון-הנהיגה שלו. השופט, לפניו הובאה תביעה זו, מצא ל-נכון להתעלם מהמלצת המשרה, בהתחשב עם תיקו של מר וייצמן, הנקי ל-חלוטין מהרשעות קודמות.

משונה, משונה מאוד. אחרי הכל, מר עזר וייצמן היה במשך למעלה מעשרים שנה קצין בכיר בצה"ל, ו-אחרי-כך שמש בממשלת הליכוד ו-לאומי כשר-התחבורה. איך זה ייתכן בכלל שלא היו לו בעבר הרשעות קוד-מות כלשהן?

זה קצת לא מתקבל על הדעת. האמנם נהג בו שוטרי התנועה לפנים משורת ה-דין? קשה להאמין!

דבר שני, שלא מתקבל על דעתי, הוא תיאוריה משונה שהשמיע בקשר לתאונה זו אחד ממומחיה-התחבורה מטעם גז"ל. לפי תיאוריה זו, חצה הולך-הרגל את הכביש,

